

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Тернопільський національний економічний університет
Юридичний факультет
Кафедра економічної безпеки та фінансових розслідувань**

**Збірник тез доповідей
всеукраїнської науково-
практичної конференції**

**«ТАКТИЧНІ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ЗМІЦНЕННЯ
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ»**

**Тернопіль
2017**

**ТАКТИЧНІ ТА СТРАТЕГІЧНІ
ПРІОРИТЕТИ ЗМІЦНЕННЯ
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ**

**Збірник тез доповідей
всеукраїнської науково-
практичної конференції**

(Тернопіль, 21 квітня 2017 р.)

Відповідальний за випуск: к.ю.н., доцент, в.о. завідувача кафедри економічної безпеки та фінансових розслідувань Тернопільського національного економічного університету Москалюк Н. Б.

Збірник тез доповідей укладено за матеріалами всеукраїнської науково-практичної конференції «**Тактичні та стратегічні пріоритети зміцнення фінансово-економічної безпеки держави**», яка відбулася 21 квітня 2017 року у Тернопільському національному економічному університеті.

За зміст наукових праць та достовірності наведених фактологічних і статистичних матеріалів відповідальність несуть автори.

ЗМІСТ

Баранецька О. В. БЮДЖЕТНА БЕЗПЕКА: СУТНІСТЬ КАТЕГОРІАЛЬНОГО ПОНЯТТЯ ТА ЗАГРОЗИ	5
Білик Р. О., Хом'як К. А. ДЕФЦИТ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ ЯК ЗАГРОЗА БЮДЖЕТНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ	9
Бойко І. І. УЧАСТЬ УКРАЇНИ В РОБОТІ ВСЕСВІТНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	11
Вівчар О. І. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ СОЦІОГУМАНІТАРНИМИ ЧИННИКАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ	13
Гайда Н. В. ІНСТРУМЕНТАРІЙ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ: СУЧАСНА ПРАГМАТИКА	16
Грема К. В. БІДНІСТЬ ЯК ГЛОБАЛЬНА СОЦІАЛЬНА НЕБЕЗПЕКА	19
Гуменюк І. І. ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА СТРАХОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ	21
Дрижак Н. І. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАБУТТЯ ПРАВ НА СЛУЖБОВИЙ ТВІР	23
Дрижак Н. І. ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОДАТКУ ТА ЗБОРУ	25
Дубей В. Р. ОРГАНІЗАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ	26
Ємець М. М. ДОСЛІДЖЕННЯ АНАЛІТИЧНОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ЗЛОЧИННОСТІ В ФІНАНСОВО КРЕДИТНИХ УСТАНОВАХ	29
Квіт Л. А. ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ	32
Козурак О. М. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	33
Лісніченко Я. В. ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ТА СУМІЖНИХ ПРАВ В УКРАЇНІ ТА ЗАКОРДОНОМ	36
Лозинська К. Л. КОМП'ЮТЕРНА ПРОГРАМА ЯК ОБ'ЄКТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА	39
Марціясь І. І. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АВТОРСЬКОГО ПРАВА НА ТВОРИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА	41
Марющенко Ю. Ю. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ НАДІЙНОСТІ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ З ВРАХУВАННЯМ АМЕРИКАНСЬКОГО ДОСВІДУ	43
Михальчук Н.М., Прудивус Л. АНАЛІЗ НОВЕЛ ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ В ЧАСТИНІ УПРАВЛІННЯ ПОДАТКОВОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ	46
Мудрик К. А. ФЕЙКОВА ІНФОРМАЦІЯ ТА ШЛЯХИ БОРОТЬБИ ІЗ НЕЮ	48
Муравська (Якубівська) Ю. Є. ТЕРМІНОЛОГІЧНА ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВА НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ	

	4
У СФЕРІ КІБЕРБЕЗПЕКИ	52
Окряк М. А. НАЦІОНАЛЬНІ ФІНАНСОВІ ІНТЕРЕСИ У ГРОШОВО-КРЕДИТНІЙ СФЕРІ	55
Олійничук О. І. НАУКОВІ ТА ПРАКТИЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	57
Ославська В. В. ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ ЯК СУБ'ЄКТ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ	59
Падох А. І. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ	61
Рудніченко Є. М. НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ	64
Стародуб С. А. РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ, ЯК СКЛАДОВОЇ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ ФІНАНСОВО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	66
Таровська О. І. ДО ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МИТНОЇ СКЛАДОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	69
Федоришин В. М. ДО ПИТАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРМУВАННЯ СУВЕРЕННИХ ФОНДІВ ФІНАНСОВИХ РЕЗЕРВІВ	71
Філімонова А. В. УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ	72
Фрицька М. І. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ ТА МОЖЛИВІ ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	75
Фрицька М. І. ШЛЯХИ РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ	77
Целеп О. С. ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ КОМЕРЦІЙНОЇ РОЗВІДКИ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ	79
Швець Я. В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СТВОРЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО СУДУ З ПИТАНЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	82
Швець Я. В. ПРАВОВА ОЦІНКА СТАТУСУ ПОДАТКОВОГО АГЕНТА	83
Шістка А. І. СУТНІСНО-ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВИТРАТ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ	85

бізнесу : матер. Міжнар. наук.-прак. конф. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.slideshare.net/alegre380/2-27863215>.

3. Definition of economic security. Available at: <http://lexicon.ft.com/Term?term=economic-security>.

4. Definitions: What we mean when we say “economic security”. Available at: <http://www.ilo.org/public/english/protection/ses/.../definition.pdf>.

5. What is Economic Security? Available at: <https://www.icrc.org/en/document/introduction-economic-security>.

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ ЯК СУБ'ЄКТ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ

Ославська В. В.

ст. гр. МФЕБзмі-11

*Івано-Франківський навчально-науковий
інститут менеджменту*

*Тернопільського національного
економічного університету*

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Загурський О. Б.

Україна є країною з надзвичайно високою часткою тіньової економіки. У 2015-2016 рр. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України оцінили частку національної економіки, що перебуває в тіні, в 40 %. Це, в свою чергу, свідчить про те, понад 35 млрд. доларів було додатково створено громадянами України, але в силу певних факторів вилучено з офіційного обігу. До того ж, частина тіньових коштів була виведена за межі держави через незаконні фінансові потоки.

FATF розробила спеціальні базові рекомендації для держав в сфері діяльності фінансової розвідки: “країни повинні створити підрозділ фінансової розвідки (ПФР), який буде служити національним центром для збору і аналізу повідомлень про підозрілі операції (угоди) та іншу інформацію, що відноситься до відмивання грошей, предикатних злочинів і фінансування тероризму. ПФР повинен мати можливість отримувати додаткову інформацію про інформуючих суб'єктів і мати доступ на своєчасній основі до фінансової, адміністративної і правоохоронної інформації, яка йому необхідна для належного виконання своїх функцій” [1, с. 32].

У зв'язку з цим, Д. В. Шиян зазначає, що ”рекомендації FATF представляють вичерпну та послідовну систему заходів, які повинні бути імплементовані країнами з метою боротьби з відмиванням коштів та фінансування тероризму, а також фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення. Країни мають різну структуру правової, адміністративної та операційної системи та різні фінансові механізми, і тому всі не можуть вжити ідентичних заходів для боротьби з цими загрозами. Таким чином, Рекомендації FATF встановлюють міжнародні стандарти, які країни повинні імплементувати за рахунок заходів, адаптованих до конкретних обставин” [2, с. 314].

З метою запобігання, виявлення, викриття і припинення легалізації (відмивання) грошових коштів та іншого майна, одержаних злочинним шляхом, визначення механізму протидії цьому явищу, захисту інтересів держави та громадян, був виданий Указ Президента України ”Про заходи щодо запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом” від 10 грудня 2001 р., що зобов'язав Кабінет Міністрів України

утворити у складі Міністерства фінансів України Державний департамент фінансового моніторингу як урядовий орган державного управління [3].

На виконання вищезгаданого Указу Президента України, Кабінетом Міністрів України утворено у складі Міністерства фінансів Державний департамент фінансового моніторингу як урядовий орган державного управління, діяльність якого припадає на період 2002-2004 рр. Положення про Державний департамент фінансового моніторингу визначало, що "Державний департамент фінансового контролю (Держфінмоніторинг) є спеціальним уповноваженим органом виконавчої влади з питань фінансового моніторингу – урядовим органом державного управління, який діє у складі Мінфіну і йому підпорядковується. Держфінмоніторинг очолював голова, який водночас був першим заступником Міністра фінансів" [4].

Указом Президента України від 24 грудня 2004 р. на базі Державного департаменту фінансового моніторингу було утворено Державний комітет фінансового моніторингу України, який був визначений в якості спеціально уповноваженого органу виконавчої влади з питань фінансового моніторингу. Держфінмоніторинг очолює Голова, якого призначав за поданням Прем'єр-міністра України на посаду на строком на сім років та звільняв з посади Президент України [5].

17 листопада 2010 р. Україна ратифікувала Конвенцію Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму з заявами і застереженнями. Так, відповідно до пункту 13 статті 46 Конвенції було заявлено, що органом, уповноваженим Україною на виконання функцій підрозділу фінансової розвідки у розумінні статті 46 Конвенції, є центральний орган виконавчої влади із спеціальним статусом з питань фінансового моніторингу України [6].

В контексті виконання міжнародних зобов'язань було проведено адміністративну реформу, в результаті якої правонаступником Державного комітету фінансового моніторингу стала Державна служба фінансового моніторингу України, діяльність якої спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів України [7].

Отже, генеза становлення Державної служби фінансового моніторингу України відповідає міжнародним стандартам, викликам часу та правозастосовній практиці. Доцільно привести національне законодавство у відповідність до міжнародних зобов'язань в частині визнання за цим органом статусу спеціально уповноваженого органу центральної виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. Варто справді зберегти за ним статус національного центру для збору і аналізу інформації щодо відмивання грошей і фінансування тероризму.

Література:

1. Рекомендации ФАТФ. Международные стандарты по противодействию отмыванию денег, финансированию терроризма и финансированию распространению оружия массового уничтожения / Пер. с англ. – М.: Вече, 2012. – 176 с.

2. Шиян Д. В. Аналіз міжнародних стандартів з протидії відмиванню грошей та фінансування тероризму / Д. В. Шиян // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2013. – Вип. 1. – С. 314-320.

3. Про заходи щодо запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом [Електронний ресурс]. : указ Президента України від 10 груд. 2001 р. 1199/2001 / Офіційний web-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1199/2001>. - Назва з екрану.

4. Положення про Державний департамент фінансового моніторингу [Електронний ресурс]. : постанова Кабінету Міністрів України від 18 лют. 2002 р. № 194 / Офіційний web-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/194-2002-%D0%BF#>. - Назва з екрану.

5. Положення про Державний комітет фінансового моніторингу України [Електронний ресурс]. : указ Президента України від 24 груд. 2004 р. 1527/2004 / Офіційний web-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1527/2004>. - Назва з екрану.

6. Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт, та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом та про фінансування тероризму [Електронний ресурс]. : закон України від 17 лист. 2010 р. 2698-VI / Офіційний web-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2698-17>. - Назва з екрану.

7. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади [Електронний ресурс].: указ Президента України від 9 груд. 2010 р. 1085/2010 / Офіційний web-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1085/2010/ed20101209>. - Назва з екрану.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Падох А. І.

ст. гр. ФЕБмі-11

Тернопільський національний економічний університет

Івано-Франківський навчально-науковий інститут менеджменту

Науковий керівник: к.е.н., доцент Караетян О. М.

В умовах постійної зміни зовнішнього середовища і внутрішніх умов господарської діяльності існує висока ймовірність виникнення ризиків, які можуть призвести до появи ознак кризового стану, а в довгостроковому періоді й банкрутства великої частини вітчизняних страхових компаній.

Гарантування економічної безпеки страховиків безпосередньо залежить від наявності базової для прийняття кожного рішення інформації. Тому ядром інформаційного забезпечення має стати формування обліково-аналітичної інформації внаслідок збору та обробки зовнішньої й внутрішньої інформації для розроблення на її основі тактичних і стратегічних завдань.

Теоретичній розробці питань, пов'язаних із проблемами обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки значну увагу приділяли вчені: Ф. Бутинець, В. Геєць, Л. Гриницька, Т. Грінка, В. Кірсанова, І. Ковова, Н. Нижник, М. Пушкар, М. Фашенко, А. Штангрет та ін..

Система обліково-аналітичного забезпечення ґрунтується на даних статистичного, фінансового, оперативного та управлінського обліку, включаючи оперативні дані, та використовує для економічного аналізу статистичну, виробничу, довідкову і інші види інформації. Тому така система виконує збір, обробку та оцінку всіх видів інформації, що використовується для прийняття управлінських рішень для забезпечення економічної безпеки страхової компанії.

За осередком формування і обробки обліково-аналітичної інформації доцільно відзначити зовнішню та внутрішню структурні складові. Зовнішнє обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки формується та має центр обробки поза межами конкретної страхової компанії і, як наслідок, впливає на сукупний стан економічної безпеки. В свою чергу до складу зовнішнього обліково-аналітичного забезпечення входять два структурні компоненти: нормативно-правовий та консолідовано-інформаційний (галузевий).

Нормативно-правова складова передбачає формування організаційно-правового механізму здійснення обліково-аналітичної діяльності в системі економічної безпеки, який включає: чинне законодавство України, що регламентує здійснення страхової діяльності,